

Propozície

Šaffova ostroha 2018

26. ročník

celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky

sólistov tanečníkov v ľudovom tanci

Január 2018

A. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA

I. Charakteristika súťaže

1. Celoštátna postupová súťaž a prehliadka sólistov tanečníkov v ľudovom tanci Šaffova ostroha je **vrcholným podujatím** tohto druhu na Slovensku.
2. Súťaž je určená deťom, mládeži a dospelým.
3. Súťaž nie je tematicky zameraná, ani vymedzená.
4. Súťaž sa koná **každý rok**.

II. Ciele súťaže

Hlavným cieľom súťaže je nadobúdanie vedomostí, rozvíjanie zručností a umelecko-odborný rast jednotlivcov a kolektívov prostredníctvom poznávania, realizácie a prezentácie tradičného ľudového umenia a jeho folklorizovaných prejavov.

Ďalšími cieľmi sú:

1. prezentovať a konfrontovať súčasnú interpretáciu ľudového tanca;
2. prispievať k vyhľadávaniu talentov a osobností v oblasti ľudového tanca, upevňovať ich záujem o sebavzdelávanie, prispievať k účelnému a efektívnemu využívaniu voľného času;
3. podnecovať interpretov ľudového tanca a tanečných pedagógov v oblasti ľudového tanca na vyhľadávanie a poznanie tradičného tanečného materiálu;
4. podnecovať interpretov na hlbšie poznanie a osvojenie si ľudového tanca a jeho zákonitostí (forma tanca, štruktúra tanca, štruktúrna funkcia motívov v rámci motivických radov či tanečných sledov, vzťah tanečného a hudobného typu, vokálny prejav, funkcia tanca, tradičný odev a obuv, úprava, príp. používané náradie a pod.);
5. inšpirovať interpretov na tvorivú a kvalitnú interpretáciu ľudového tanca;
6. prispievať k zachovávaniu, rozvíjaniu a oboznamovaniu verejnosti s jedinečnými hodnotami ľudového tanca ako súčasťou nášho nehmotného kultúrneho dedičstva a s jeho nositeľmi a interpretmi.

III. Riadenie súťaže

Vyhlasovateľ	Národné osvetové centrum z poverenia Ministerstva kultúry SR
Odborný garant	Národné osvetové centrum
Organizátori	Krajské, regionálne osvetové a kultúrne strediská a kultúrne subjekty

B. ŠTRUKTÚRA SÚŤAŽE

I. Kolá súťaže

Súťaž má postupový charakter a je **dvojstupňová**:

- a) krajské súťaže a prehliadky,
- b) celoštátna súťaž a prehliadka.

II. Súťažné kategórie

A. kategória: tanečníci a tanečnice interpretujúce tanec **podľa nositeľov tanečných tradícií**

A1. sólisti a sólistky,

A2. páry alebo trojice.

- súťažiaci musia absolvovať obe nasledujúce súťažné časti:

a. **povinná časť: odzemok z Breznianskych lazov (sólisti muži), fľaškový zo Zámutova (sólistky ženy), slovenčina a ukľakovaný čardáš z Veľkého Zálužia (páry),¹**

b. **voliteľná časť:** interpretácia ľubovoľného typu tanca z ľubovoľnej lokality,

- súťažiaci sú povinní spolu s prihláškou zaslať k voliteľnej časti **informácie o pramennom materiáli a zdrojoch naštudovania tanca** (videozáznam pramenného tanečného materiálu, prípadne aj ďalšie informácie – zápis tanca, údaje o nositeľoch, tanečnej príležitosti a pod.).

B. kategória: tanečníci interpretujúci **regionálnu tanečnú tradíciu** z regiónu, z ktorého pochádzajú, alebo v ňom dlhodobo pôsobia

- súťažiaci sú povinní spolu s prihláškou zaslať informácie o **zdroji/zdrojoch** naštudovania tanca (napríklad videozáznam, údaje o nositeľoch a informátoroch, písomný zápis tanca, opis tanca a príležitosť, pri ktorej sa tanec tancoval).

D. kategória: interpreti ľudového tanca vo veku **od 10 do 16 rokov**

- interpretácia ľubovoľného typu tanca z ľubovoľnej lokality.

N. kategória: nositelia tanečných tradícií (prehliadková kategória).

¹ V každom piatom ročníku súťaže bude povinným tancom tanec podľa Juraja Šaffu.

C. ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE SÚŤAŽE

I. Organizácia súťaže

1. Organizátorov jednotlivých kôl súťaže poveruje ich usporiadaním Národné osvetové centrum na celoštátnej úrovni a úrady samosprávnych krajov na krajskej úrovni.
2. **Krajské kolá** súťaže organizujú vybrané regionálne a krajské osvetové a kultúrne strediská v spolupráci s vyššími územnými celkami a inými zariadeniami.
3. **Celoštátne kolo** súťaže a prehliadky organizuje s odbornou garanciou Národného osvetového centra obec Dlhé Klčovo a Hornozemplínske osvetové stredisko vo Vranove nad Topľou v spolupráci s ďalšími celoštátnymi, krajskými a miestnymi inštitúciami.
4. Základným stupňom súťaže je krajské kolo. Víťazi krajských kôl postupujú do celoštátneho kola.
5. Súťaž na každom stupni pozostáva zo súťažných vystúpení, interného hodnotenia poroty, odborného seminára a môže byť obohatená o workshopy alebo iné aktivity.

II. Podmienky pre súťažiacich

1. Na súťaži sa môžu zúčastniť tanečníci, ktorí v roku konania súťaže dovърšili 10 rokov a sú občanmi Slovenskej republiky, alebo majú štatút Slováka žijúceho v zahraničí, a prezentujú materiál z územia Slovenska, presahujúcich hraničných regiónov, alebo oblastí historicky obývaných Slovákmi.
2. Do základného kola súťaže sa súťažiaci prihlasujú **podľa miesta svojho bydliska alebo pôsobenia**. Ak sa v mieste bydliska/pôsobenia neuskutoční základné kolo, môžu sa prihlásiť do základného kola vo vedľajšom kraji, ak s tým budú súhlasíť organizátori a vyhlasovateľ súťaže.
3. Na prihlásenie do súťaže musia súťažiaci **spĺňať všetky podmienky** uvedené v týchto propozíciách, musia **vyplniť prihlášku** (príloha propozícií), **poslať so všetkými prílohami vo verzii Excel, ale aj poštou (príp. priniesť osobne), potvrdenú podpisom** na adresu organizátora základného kola do termínu uvedeného v bode G. Termíny a kontakty.
4. Súťažiaci prechádzajú všetkými stupňami súťaže **s tým istým súťažným vystúpením**, ktoré uvedú v základnom stupni súťaže.²
5. Súťažné čísla môžu trvať **2 – 4 minúty**.
6. **Hudobný sprievod** môžu na krajskom kole tvoriť:

² Medzi stupňami súťaže môžu jednotlivci v súťažnom vystúpení robiť úpravy na základe odporúčaní odbornej poroty.

- sólisti inštrumentalisti (akordeón, heligónka, gajdica, gajdy a pod.),
  - ľudová hudba,
  - audiozáznam na nosiči CD, USB a pod.
7. Na celoštátnom kole organizátor súťaže zabezpečí pre účastníkov ľudovú hudbu. V prípade, že súťažiaci budú chcieť túto možnosť využiť, je potrebné do 30. apríla 2018 poslať notový zápis, alebo audiozáznam súťažnej nahrávky na e-mail katarina.babcakova@nocka.sk a do predmetu uviesť „Šaffova ostroha 2018_hudobný sprievod_meno a priezvisko“.
  8. Súťažiaci sa **nemôžu** prezentovať so súťažným číslom, s ktorým sa už v minulosti na súťaži zúčastnili a s ktorým získali titul laureáta súťaže (neplatí pre kategóriu N).

III. Požiadavky na organizátorov

1. Organizátor krajského kola súťaže **zašle členom odbornej poroty videozáznamy a prihlášky so všetkými prílohami najneskôr 2 týždne** pred súťažou.
2. Krajské prehliadky sa musia uskutočniť do **15. apríla 2018**.
3. **Protokol o udelení cien a výsledkov** je potrebné **poslať** na adresu odborného pracovníka Národného osvetového centra (kontakt v bode I. Kontakt) **bezprostredne po ukončení krajského kola súťaže**. Vzor protokolu tvorí prílohu tohto dokumentu.
4. Organizátor krajskej prehliadky zabezpečí **videozáznam** súťažných vystúpení a dodá jeden exemplár do Národného osvetového centra najneskôr **1 mesiac** pred termínom konania celoštátneho kola súťaže.

D. ODBORNÉ ZABEZPEČENIE SÚŤAŽE

I. Poroty

1. Na objektívne hodnotenie súťažných vystúpení sa zostavujú odborné poroty z aktívnych odborníkov z oblasti etnochoreológie, tanečnej pedagogiky, etnomuzikológie, etnológie a pod. s adekvátnou viacročnou praxou.
2. Poroty môžu mať **3 až 7 členov**, pričom odporúčaný počet porotcov je kvôli hlasovaniu nepárny.
3. V odbornej porote **na krajskej úrovni** musí byť **jeden člen vymenovaný Národným osvetovým centrom**. Ostatných členov krajskej poroty menujú riaditelia regionálnych a krajských osvetových stredísk, ktoré organizujú krajské kolá súťaže. Pri výbere porotcov odporúčame organizátorom krajských kôl vyberať z odporúčaného zoznamu porotcov, ktorý tvorí prílohu týchto propozícií.
4. Celoštátnu porotu **vymenuje generálny riaditeľ Národného osvetového centra**.

5. Člen odbornej poroty na každom stupni súťaže **nesmie byť v konflikte záujmov, t. j. v porote nemá pôsobiť porotca, ktorý súťažiaceho na súťaž pripravoval**, alebo je so súťažiacim **v blízkom príbuzenskom vzťahu**.

II. Hodnotenie súťaže

1. Hodnotenie prebieha zaradením súťažiacich v súťažných kategóriách do **zlatého, strieborného a bronzového pásma**.
2. V zlatom pásme sa na krajskom kole súťaže udeľuje spravidla jeden **priamy postup** do celoštátneho kola v každej kategórii.³ Na celoštátnom kole súťaže sa udeľuje spravidla jeden **titul laureáta**.
3. V odôvodnených prípadoch môže porota udeliť špeciálne ceny.
4. Na **krajskej** úrovni spracúva a odovzdáva organizátorom výsledky súťaže vo forme **hodnotiacej správy**, ktorá obsahuje odbornú analýzu a zdôvodnenie rozhodnutia poroty, **predseda poroty**. Na **celoštátnej** úrovni tak vykonáva **každý člen** odbornej poroty. Hodnotiaca správa tvorí prílohu týchto propozícií.
5. Kritériá hodnotenia:
  - a. **štýlové, technické a výrazové zvládnutie daného typu tanca**,
  - b. **rešpektovanie zákonitostí daného typu tanca** (forma tanca, štruktúra tanca, štrukturálna funkcia motívov v rámci motivických radov, či tanečných sledov, etiketa tanečného prejavu – privolanie partnerky, ukončenie tanca, správanie a roly partnerov v tanci, hlasové prejavy – pokriky, ujúkanie...), pri práci s videozáznamom nie je cieľom kopírovať filmovú predlohu,
  - c. vhodný **výber hudobného repertoáru** viazaného na daný typ tanca,
  - d. vhodne **zvolený odev** a odevné doplnky,
  - e. využitie dosiaľ **neznámeho** pramenného materiálu,
  - f. **celkový dojem a presvedčivé prežitie tanca**.

E. FINANČNÉ ZABEZPEČENIE SÚŤAŽE

1. **Krajské súťaže** sú v rezorte kultúry finančne zabezpečované v rozpočtoch vybraných regionálnych osvetových a kultúrnych stredísk, zo zdrojov

---

³ Na nižšom stupni súťaže môže porota v prípade vynikajúcich vystúpení udeliť návrh na postup ešte dvom súťažiacim v každej kategórii. Národné osvetové centrum, spolu s ďalšími odborníkmi rozhodnú podľa koncepcie a možností, či je možné návrhy prijať.

samosprávnych krajov a miestnych inštitúcií a z prostriedkov Fondu na podporu umenia.

2. **Celoštátna súťaž** je financovaná z rozpočtu Ministerstva kultúry SR, Národného osvetového centra, z prostriedkov spoluorganizátorov a organizátorov a z prostriedkov Fondu na podporu umenia.
3. Organizátori všetkých stupňov súťaže môžu využívať finančné príspevky od sponzorov, občianskych združení a iných inštitúcií.

F. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE

1. **Laureáti** jednotlivých kategórií celoštátnej súťaže a prehliadky sa budú **prezentovať v scénických programoch** a ďalší účastníci celoštátnej súťaže a prehliadky **môžu byť vybraní** do scénických programov **Folklorneho festivalu Východná 2018**, ktorý sa bude konať **28. 6. – 1. 7. 2018 vo Východnej**.
2. V prílohe č. 1 nájdete **prihlášku** na Šaffovu ostrohu 2018 (vypĺňa súťažiaci).
3. V prílohe č. 2 nájdete **protokol o udelení cien a výsledkov** regionálnej a krajskej postupovej súťaže a prehliadky (vypĺňa organizátor daného stupňa súťaže).
4. V prílohe č. 3 nájdete **hodnotiacu správu pre porotcov** (vypĺňa predseda poroty na nižších stupňoch súťaže a všetci členovia poroty na celoštátnej úrovni).
5. V prílohe č. 4 nájdete **odporúčaný zoznam porotcov**.

G. TERMÍNY A KONTAKTY

I. Celoštátne kolo

Miesto konania	Dátum konania	Vyhlasovateľ a odborný garant	Zodpovedná osoba	Kontakt	Organizačný garant	Zodpovedná osoba	Kontakt
Dlhé Klčovo	25. – 27. 5. 2018	Národné osvetové centrum	Mgr. Katarína Babčáková, PhD.	katarina.babcakova@nocka.sk 02/204 71 257	Obec Dlhé Klčovo	Andrej Kulík	kulik@dlheklcovo.sk 0915 871 368

II. Krajské kolá

Kraj	Názov	Miesto konania	Dátum konania	Uzavierka prihlášok	Organizátor	Zodpovedná osoba	Kontakt
Bratislavský	Konc jak živé	Gajary	24.3.2018	27.2.2018	Malokarpatské osvetové stredisko v Modre	Darina Mladenovová	0918971090, mladenovova@moska.sk
Trnavský	Šaffova ostroha	Križovany nad Dudváhom	6.4.2018	15.3.2018	Trnavské osvetové stredisko v Trnave	Veronika Behúlová	0903420767, behulova.veronika@zupa-tt.sk

Trenčiansky	Tancuj, spievaj, zahraj si	Dolná Súča	8.4.2018	1.4.2018	Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne	Jaroslava Kohútová	032/6555324, jarka.kohutova@tnos.sk
Nitriansky	Šaffova ostroha	Zbrojníky	8.4.2018		Regionálne osvetové stredisko v Leviciach	Estera Juhászová	juhaszova@roslevice.sk, 0918949538
Žilinský Banskobystrický	Šaffova ostroha	Zvolen	14.4.2018	6.4.2018	Podpolianske osvetové stredisko vo Zvolene	Andrea Jágerová	andrea.jagerova@osvetazvolen.sk 045/533 16 59
Prešovský	Šaffova ostroha	Vranov nad Topľou	15.4.2018	26.3.2018	Hornozemplínske osvetové stredisko vo Vranove nad Topľou	Emília Krišťanová	0940322237, hzos.kristanova@gmail.com
Košický	Šaffova ostroha	Bidovce	26.3.2018	27.2.2018 (najneskôr 19.3.2018)	Kultúrne centrum Abova v Bidovciach	Ivan Zezulka	ivan.zezulka@vucke.sk, 0917525665

H. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

1. Propozície nadobúdajú účinnosť 8. 1. 2018.
2. Prípadné zmeny, doplnenia a spresnenia propozícií vydáva Národné osvetové centrum.
3. V dôsledku nesplnenia akýchkoľvek podmienok uvedených v týchto propozíciách nemusí byť súťažiaci prijatý do súťaže, alebo môže byť zo súťaže vyradený.
4. Počas celého priebehu podujatia sú všetci súťažiaci k dispozícii vyhlasovateľovi a môžu byť podľa potrieb využití na prezentačné a spoločenské sprievodné aktivity v mieste konania súťaže i v blízkom okolí.
5. Deti do 15 rokov sú povinné prísť na súťaž v sprievode dospelého osoby (pedagóga, vedúceho súboru, rodiča alebo inej dospelého osoby), ktorá chráni ich bezpečnosť a rieši ich problémy organizačného, či sociálneho charakteru.
6. Súťažiaci prihlásením do súťaže vyhlasuje, že jeho súťažné dielo má vysporiadané všetky práva viažuce sa k tomuto dielu, najmä autorské práva a nevzťahujú sa na ne práva tretích osôb.
7. Súťažiaci udeľuje prihlásením do súťaže Národnému osvetovému centru licenciu v neobmedzenom územnom či vecnom rozsahu na celý čas trvania jeho majetkových práv k súťažným dielam, a to na tieto spôsoby použitia: vyhotovenie rozmnoženiny diel, zaradenie diel do databázy, sprístupnenie diel verejnosti, verejné vystavenie diel. Súťažiaci udeľuje túto licenciu bezodplatne a na účely propagácie súťaže Šaffova ostroha a Národného osvetového centra.
8. Autor dáva prihlásením do súťaže Národnému osvetovému centru súhlas so spracovaním osobných údajov uvedených v prihláške na účely spojené so súťažou Šaffova ostroha 2018, na všetky kolá tejto súťaže a na celý čas jej trvania.

I. KONTAKT

V prípade nejasností kontaktujte odborného pracovníka pre scénický folklorizmus a tradičnú ľudovú kultúru Národného osvetového centra:

Mgr. Katarína Babčáková, PhD.

Národné osvetové centrum

Námestie SNP č. 12

812 34 Bratislava

katarina.babcakova@nocka.sk

02/204 71 257